

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

7. marts 2022

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 42 (Alm. del) af 17. november 2021

Spørgsmål

Kan ministeren bekræfte, at Det Miljøøkonomiske Råd anslår, at det er samfundsøkonomisk dyrere at anvende den såkaldte optimale tilskudsstrategi end indførelsen af retvisende CO₂-afgifter i 2030, og vil ministeren ligeledes angive prisforskellen mellem de to strategier og den forventede statsfinansielle og samfundsøkonomiske omkostning i 2030 ved de to strategier? Vil ministeren endelig oplyse, hvor mange offentlige ansatte, der kunne ansættes for beløbet mellem den billigste og dyrere strategi (ensartet CO₂-afgift og optimal tilskudsstrategi), målt enkeltvis på følgende faggrupper: sygeplejersker, pædagoger, SOSU-assistenten, jordemødre, læger, folkeskolelærere, politibetjente og fængselsbetjente?

Svar

Det Miljøøkonomiske Råd anslår i deres rapport *Økonomi og Miljø 2020: Dansk klimapolitik frem mod 2030* fra marts 2021, at det isoleret set vil være samfundsøkonomisk dyrere at anvende deres bud på en optimal tilskudsstrategi sammenlignet med at indføre en ensartet drivhusgasbeskatning i 2030. Det Miljøøkonomiske Råd vurderer, at deres tilskudsstrategi er dyrere – både statsfinansielt og samfundsøkonomisk – sammenlignet med en ensartet drivhusgasbeskatning.

Det Miljøøkonomiske Råd vurderer, at deres tilskudsstrategi medfører et finansieringsbehov på godt 49 mia. kr., mens den ensartede drivhusgasbeskatning giver merindtægter på knap 12 mia. kr. (2016-niveau) under antagelse af at eksisterende energiafgifter fastholdes, *jf. tabel 1*. De skønner dermed, at den *statsfinansielle* prisforskel mellem de to strategier udgør godt 61 mia. kr. i 2016-niveau. De vurderer desuden, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved deres tilskudsstrategi er ca. 18-22 mia. kr., mens de samfundsøkonomiske omkostninger ved ensartet drivhusgasbeskatning er ca. 6-7 mia. kr. De skønner dermed, at den *samfundsøkonomiske* prisforskel mellem de to strategier udgør ca. 10-17 mia. kr. (2016-niveau).

Tabel 1
Det Miljøøkonomiske Råds beregninger

<i>Mia. kr. (2016-niveau)</i>	Ensartet drivhusgasafgift	Optimal tilskudsstrategi	Ensartet drivhusgasafgift	Optimal tilskudsstrategi
<i>Merprovenu/finansieringsbehovet dækkes af</i>	<i>Ændret lump sum-overførsel til husholdningerne</i>		<i>Ændret arbejdsindkomstskat</i>	
Merprovenu	11,9	-49,4	-	-
Velfærdsændring (samfundsøkonomi)	-7,2	-17,8	-6,1	-22,2

Anm.: Alle beløb angives i 2016-priser. Den eksisterende CO₂-afgift udfases i beregningerne, mens olie-, gas- og kulafgifterne samt elafgiften fastholdes.

Kilde: De Økonomiske Råd (2021). *Økonomi og Miljø 2020: Dansk klimapolitik frem mod 2030*.

Den nuværende regulering af drivhusgasudledninger består af energiafgifter, en CO₂-afgift, andre afgifter på fossile brændsler og en række tilskudsordninger, som har til hensigt at understøtte den grønne omstilling. Desuden er der kvoter på visse udledninger som følge af EU's kvotehandelsystem. Det betyder, at nogle brancher og virksomheder har relativt høje afgifter på drivhusgasudledninger, mens andre brancher og virksomheder har relativt lave eller ingen afgifter på drivhusgasudledninger.

Den nuværende regulering består således af en blanding af afgifter og tilskud, som hverken kan sammenlignes med den "optimale tilskudsstrategi" eller den "ensartede drivhusgasafgift" præsenteret i *Økonomi og Miljø 2020: Dansk klimapolitik frem mod 2030*. Derfor svarer effekten på de offentlige finanser ved for eksempel at indføre en "ensartet drivhusgasafgift" i forhold til gældende regler ikke til den statsfinansielle prisforskel mellem de to strategier på godt 61 mia. kr.

Det bemærkes dertil, at Det Miljøøkonomiske Råds beregninger fra marts 2021 er baseret på et reduktionsbehov i forbindelse med 70 pct.-målsætningen i 2030 på 16 mio. ton CO₂e. Regeringen har senest opgjort reduktionsbehovet til 9,4 mio. ton CO₂e. Med dette udgangspunkt må det forventes, at både afgiftssatserne og tilskudssatserne og dermed også effekten på de offentlige finanser ved at gå fra "optimal tilskudsstrategi" til "ensartet drivhusgasafgift" vil være betydeligt mindre end angivet ovenfor.

Det vurderes ikke, at der realistisk kan anvendes 61 mia. kr. udelukkende til flere offentligt ansatte. Det skyldes, at tilgængeligheden af færdiguddannede personer inden for hver faggruppe lægger en begrænsning på antallet af personer, der ville kunne ansættes for et givent beløb over en given periode. Desuden er den forholdsmæssige fordeling af et øget offentligt forbrug generelt svært at forudsige. Det skyldes, at det er op til de enkelte kommunale, regionale og statslige institutioner at afgøre, om de vil anvende deres budgetter på løn til offentligt ansatte eller fx køb af ydelser fra den private sektor.

Det vurderes på den baggrund vanskeligt at opgøre antallet af offentligt ansatte,

der kan ansættes inden for hver faggruppe for forskelsbeløbet mellem de to strategier.

Det er imidlertid muligt at skønne over årsværksprisen på en ekstra færdiguddannet person inden for hver af de efterspurgte faggrupper.

For sygeplejersker, SOSU-assistenter, jordemødre, pædagoger og læger er den årlige lønudgift opgjort på baggrund af overenskomst- og løndata fra KRL for fuldtidsbeskæftigede tjenestemænd, overenskomstansatte og fleksjobbere (dvs. ekskl. elever og ekstraordinært ansatte) i løbet af de første 10 måneder af 2021. Lønudgiften udgør grundløn, særlig feriegodtgørelse, pensionsbidrag, over- og merarbejde samt centrale-, lokale- og genetillæg. Der er i beregningen antaget et overhead på 20 pct. af lønudgiften, ligesom i svaret på Finansudvalgets spørgsmål nr. 295 (Alm. del) af 1. juli 2020. For folkeskolelærere er den årlige lønudgift opgjort på baggrund af overenskomststatistikken fra KRL i 2020. For politibetjente og fængselsbetjente er der opgjort en særskilt overhead, og lønudgifterne til politibetjente og fængselsbetjente kan således ikke sammenlignes med de øvrige personalegrupper. Der henvises til anmærkningsteksten til *tabel 2* for en uddybelse af stillingsbetegnelser mv.

Tabel 2
Årsværkspriser

Kr., 2022-niveau	Årsværkspris
Sygeplejersker ¹⁾	630.000
SOSU-assistenter ²⁾	570.000
Læger ³⁾	1.120.000
Jordemødre ⁴⁾	620.000
Pædagoger ⁵⁾	550.000
Folkeskolelærere ⁶⁾	670.000
Politibetjente ⁷⁾	740.000
Fængselsbetjente ⁸⁾	590.000

Anm.: Årsværksprisen er den årlige lønudgift tillagt overhead pr. fuldtidsbeskæftiget. Tal er afrundet til nærmeste titusinder. For sygeplejersker, SOSU-assistenter, jordemødre, pædagoger og læger er den årlige lønudgift opgjort på baggrund af overenskomst- og løndata for fuldtidsbeskæftigede tjenestemænd, overenskomstansatte og fleksjobbere (dvs. ekskl. elever og ekstraordinært ansatte) i 2021 i kommuner og regioner og opregnet til 2022-niveau på baggrund af forudsætninger i Økonomisk Redegørelse, december 2021. Lønudgiften udgør grundløn, særlig feriegodtgørelse, pensionsbidrag, over- og merarbejde samt centrale-, lokale- og genetillæg, og der er i beregningen antaget et overhead på 20 pct. af lønudgiften. For folkeskolelærere er den årlige lønudgift opgjort på baggrund af overenskomstdata for fuldtidsbeskæftigede tjenestemænd, overenskomstansatte, fleksjobbere og elever og ekstraordinært ansatte i 2020 i kommuner opregnet til 2022-niveau. Lønudgiften udgør grundløn, særlig feriegodtgørelse, pensionsbidrag, samt centrale-, lokale- og genetillæg, og der er i beregningen antaget et overhead på 20 pct. af lønudgiften. For politi- og fængselsbetjente er der opgjort en særskilt overhead, jf. nedenfor, og lønudgifterne til politi- og fængselsbetjente kan således ikke sammenlignes med de øvrige personalegrupper. Uddybende stillingsbetegnelser: 1) Sygeplejersker under overenskomstområdet syge- og sundhedspersonale i kommuner og regioner, 2) social- og sundhedsassistenter i kommuner og regioner, 3) kommunallæger, overlæger, lægelige chefer mv., speciallægekonsulenter, sygehuslæger (hon. løn.) og underordnede læger (reservelæger), 4) jordemødre, 5) uddannede pædagoger under overenskomstområdet pæd. pers., daginst./klub/skolefr. (dvs. ekskl. pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere), 6) lærere m.fl. i folkeskole og specialundervisning. 7) Beløbet dækker over omkostningen ved at ansætte én færdiguddannet politibetjent. Det bemærkes, at betjenten først vil skulle uddannes. Dette vil ligeledes indebære udgifter, som ikke indgår i ovennævnte. Den årlige lønudgift er tillagt et overhead på 0,2 mio. kr. årligt til fx uniformering, materiel, administration mv. 8) Beløbet dækker over omkostningen

ved at ansætte én færdiguddannet fængselsbetjent. Det bemærkes, at betjenten først vil skulle uddannes. Dette vil ligeledes indebære udgifter, som ikke indgår i ovennævnte.

Kilde: Kommunernes og Regionernes Lødatakontor (KRL), relevante ministerier og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister